

همراه با یک معلم از بلژیک

فرناز جهان، مسئول دپارتمان زبان مجتمع آموزشی
الهام دهقان، کارشناس روابط عمومی

او از فضاهاى كمى بزرگتر و جمعیت كمى كمتر
كلاسها گفت و این كه در بلژیک دروس آموزشى
برای همه حتی در دوره دبیرستان يكسان است.
به عنوان مثال همه باید ریاضی، علوم یا زبان دوم
بخوانند، بین ۶ تا ۸ ساعت در هفته، دانش آموزان
می توانند به دروس مورد علاقه خود بپردازند و ۲
ساعت از این ۸ ساعت را در كلاسهایی كه مهارت های
هنرى یا فنى را آموزش می دهند، شركت كنند.
وینسنت در مورد شیوه آموزشى کشورهای آسیای
شرقى می گوید: علاوه بر جمعیت زیاد كلاسها،
معلم در این مدارس حجم زیادى از اطلاعات را به
دانش آموزان منتقل می كند و آنها مجبور به تکرار
ملال آور مباحث هستند. به عقیده من این شیوه ای
است كه در زندگی و امور مختلف مردم این كشورها،
از جمله آموزش هم وجود دارد.

اما در میان كشورهایی كه دیدم نیوزلند سیستم
آموزشى پیشرفته ای دارد و مشابه کشورهای
اسكاندیناوى، روی مهارتها متمرکز هستند و بیشتر
كارها به شكل عملی انجام می شود. دختران و
پسران هر دو به عنوان مثال خیاطى و كار با چوب
را یاد می گیرند، چون زنان و مردان برابر هستند،
هر رشته ای كه مردان آموزش می بینند، زنان هم
نیز آموزش می بینند و برعكس. او در پاسخ به این
سوال كه روش تدریس شما چگونه است؟ گفت:
من برای تدریس معمولاً چهار مرحله را اجرا می كنم.

وینسنت، توریست بلژیکی، بعد از سفرش به
کشورهای نیوزلند، چین، تایلند و ویتنام به ایران
رسیده است. او كه يك معلم تاریخ در يك دبیرستان
غیردولتی است؛ سعی کرده تا در سفرش از مدارس
مختلف نیز بازدید كند. وینسنت در آذر ماه به یزد
آمده و ما ساعاتی را در مدارس جوادالائمه میزبان
وی بودیم تا درباره تجربیات آموزشى و مشاهداتش،
با او صحبت كردیم.

نیست و می‌توان در تمام دوران زندگی از آن استفاده کرد. وینسنت فقط یک دانش‌آموخته رشته تاریخ نیست بلکه یک معلم تاریخ است. یعنی در کشور او برای معلم شدن تنها تخصص علمی داشتن کافی نیست و هر کس بخواهد معلم شود باید دوره تربیت معلمی را بگذراند. تعریف وینسنت از خلاقیت هم نکته‌ای داشت که به یادآوریش می‌ارزد. او معتقد بود که خلاقیت آن نیست که به دانش‌آموزان خط مشی بدهیم بعد از آن‌ها بخواهیم در این محدوده کارهای خلاقانه انجام دهند. به‌عنوان مثال شما به دانش‌آموز کاغذ و تعدادی مداد رنگی می‌دهید و فرصت می‌دهید تا هر کاری دوست دارد با آن‌ها انجام دهد. این بخشی از کار خلاقانه است؛ اما اگر دانش‌آموز آزاد باشد هر چه دوست دارد را انتخاب و با شیوه خود درست کند، خلاقیت حقیقی رخ می‌دهد. وینسنت بزرگترین چالش خود را در جایگاه یک معلم عدم انگیزه کافی دانش‌آموزان برای یادگیری ذکر کرد. وی معتقد بود، دانش‌آموزان دلیلی برای این آموزش‌ها نمی‌بینند و این بی‌انگیزگی آن‌ها ناشی از نامعلوم بودن آینده شغلی آن‌ها است. همچنین مسائلی مانند خانواده، مذهب، سربازی و غیره، دیگر مفهومی که در گذشته داشته‌اند را ندارند و امروزه ما میان تفاوت‌های گذشته و امروز گم شده‌ایم. این مسائل باعث بی‌انگیزه شدن دانش‌آموزان می‌شود. پس اصلی‌ترین وظیفه‌مان در وهله اول ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان است. این همان مسأله‌ای است که بسیاری از معلمان ما نیز در صحبت‌هایشان به آن اشاره می‌کنند و باید راهکارهای مناسب در جهت رفع آن بررسی شود.

اول: از دانش‌آموزان می‌خواهیم مقالات داده شده را بررسی و مقایسه کنند. دوم: از آن‌ها می‌خواهیم نظرات و انتقادات خود را درباره آن مقالات بگویند. مثلاً دو مقاله با موضوع جنگ نوشته می‌شود که در یک مقاله نویسنده، شاهد و حاضر در جنگ بوده و نویسنده دیگر، جنگ را تجربه نکرده است. مطالب نویسنده‌ای که تجربه جنگ را ندارد می‌تواند تخیلی و حتی نادرست باشد، در اینجا دانش‌آموزان باید بر اساس اسناد دیروز و امروز، تفکر، بررسی و مقایسه کنند. سوم: بعد از مقایسه و ارزیابی، این بار نوبت دانش‌آموزان است که مقاله‌ای از مجموع این اسناد تهیه کنند. چهارم: ارائه مقاله به‌صورت کتبی و نه شفاهی است! در نهایت از مجموعه اطلاعاتی که دانش‌آموزان از مقالات مختلف به دست آورده‌اند، می‌توانند دوره‌های تاریخی را از قدیم به جدید مرتب‌سازی کنند. این مرتب‌سازی بر اساس یک موضوع خاص، مانند شرایط اقتصادی، به‌صورت جدول و نمودار به نمایش گذاشته می‌شود. در واقع این شیوه تمام معلمان مدرسه است.

در بلژیک معلم اطلاعات را به دانش‌آموزان می‌دهد، تا آن‌ها خودشان علم را تولید کنند. یعنی به شناختی برسند که از آن خودشان است مهارت‌ها نیز آموزش داده می‌شود و علم پشتیبان و حامی این مهارت‌ها است. به عبارت دیگر علم یک واسط برای رسیدن به مهارت‌هایی است که دانش‌آموزان می‌توانند در ارتباط با تمام مسائل آن را به کار ببندند. در راس همه این مهارت‌ها ایجاد تفکر و روحیه نقادانه است که فقط مربوط به درس و مدرسه